

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 2682/21
1.4.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Радомира Кокотовића, председника већа, Гордане Тошић и Љиљане Митић Поповић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Обрен Драгутиновић, адвокат из Београда, Металска бр.50/7, против тужене Контроле летења Србије и Црне Горе “ СМАТСА “ д.о.о. Београд, Трг Николе Пашића бр.10, чији је пуномоћник Немања Васиљевић, адвокат из Београда, Теразије бр.29, ради накнаде штете због изгубљене зараде и доприноса, одлучујући о жалби тужене, изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П1 3769/19 од 8.12.2020. године, у седници већа одржаној 1.4.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 3769/19 од 8.12.2020. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3769/19 од 8.12.2020. године, ставом првим изреке обавезана је тужена да тужиоцу, на име накнаде штете због незаконитог отказа Уговора о раду ХУМ 00-446/3, у периоду од 1.4.2014. године, до реинтеграције тужиоца 26.12.2017. године, исплати појединачно опредељене месечне износе, са законском затезном каматом, почев од датума доспелости, до исплате, ближе означено у садржају тог става. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцу, на име накнаде штете на име јубиларне награде за укупан двадесетпетогодишњи рад код тужене, исплати 264.073,16 динара, са законском затезном каматом, почев од 29.12.2016. године, до исплате. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да за тужиоца за период од априла 2014. године, до децембра 2017. године, уплати доприносе на терет запосленог и на терет послодавца, и то: за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО, Филијала за град Београд, за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање, Филијала за град Београд и за случај незапослености Националној служби за запошљавање, Филијала за град Београд, појединачно опредељене месечне износе, ближе означене у садржају тог става, у валоризованим износима утврђеним на дан уплате по методологији надлежног органа

коме се уплата врши. Ставом четвртим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 795.500,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је благовремено поднео одговор на жалбу.

Испитујући правилност и законитост ожалбене пресуде, у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (“ Службени гласник РС” бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је нашао да је жалба тужене неоснована.

У поступку доношења ожалбене пресуде, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка, прописане одредбом члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка, на које се указује у жалби.

Према чињеничном стању, утврђеном у првостепеном поступку, следи да је тужилац био у радном односу код тужене, а обављао је ..., односно ... у периоду од 24.12.2008. године, до 8.4. 2013. године, на основу Уговора о раду бр.772/11 од 24.12.2008. године, са анексима I и II. Чланом 9 тог уговора, предвиђено је да ако по истеку ... буде распоређен на друге одговарајуће послове код тужене, има право да годину дана од истека... прима зараду коју би остварио као ..., односно последњу остварену зараду пре истека ..., уколико је то за њега повољније, у складу са чланом 40 став 3 и 4 Колективног уговора. Анексом III Уговора о раду ОУ.СД број 772/11 од 24.12.2008. године, који је заведен код тужене под бројем ХУМ.00-5/167 од 9.4.2013. године, у члану 1, констатовано је да је тужилац 8.4.2013. године, разрешен ..., а према члану 2, тужилац је распоређен на радно место Према члану 3 став 1 и 6 овог анекса, између осталог, запослени задржава право да годину дана од дана престанка обављања дужности/послова ..., закључно са 8.4.2014. године, прима зараду коју би остваривао као ... у висини од 1295 бодова, односно последњу остварену зараду пре престанка обављања дужности/послова ..., уколико је то за њега повољније. Након истека рока из става 1 овог члана, тужиоцу се за обрачун зараде, у складу са чланом 2 овог Анекса и Табеларним прегледом ОУ/УО.01 број 192/7 од 19.5.2011. године, утврђује зарада у висини од 505 бодова. Решењем тужене о отказу уговора о раду ХУМ.00-446/3 од 2.8.2013. године, тужиоцу је отказан Уговор о раду бр.772/11 од 24.12.2008. године, као и сви анекси о изменама уговорених услова рада. Наведено решење поништено је правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П1 3546/13 од 29.3.2017. године, а тужилац је враћен на рад 26.12.2017. године, на исто радно место, када је са туженом закључио Анекс IV Уговора о раду ХУМ.00-5/306. Чланом 2 став 2 тог анекса, утврђено је да се за обрачун зараде утврђује број бодова у висини од 460 бодова, а према члану 4, уговорена је примена овог анекса почев од 26.12.2017. године. Тужилац је засновао радни однос код тужене 1.7.1991. године, а радни однос му је престао 12.8 2013. године, а поновно заснивање радног односа код тужене је евидентирано 26.12.2017. године, што се утврђује из фотокопије радне књижице тужиоца, при чему у

радној књижици тужиоца нема података да је тужилац радио код других послодаваца, осим код тужене. Вредност изгубљене зараде тужиоца утврђена је из допунског налаза и мишљења судског вештака од 19.10.2020. године, у другој варијанти, у којој је обрачун зараде тужиоца за период од 9.4.2013. године, извршен применом 505 бодова, а вредност јубиларне награде утврђена је из основног налаза и мишљења судског вештака од 2.11.2018. године и допунског налаза од 19.10.2020. године, према коме потраживање тужиоца из овог основа, за 25 година радног стажа код тужене износи 264.073,16 динара.

Код изнетог, првостепени суд је применом одредби члана 191 став 1 и 2 Закона о раду и члана 45 Колективног уговора тужене од 26.2.2014. године, одлучио као у изреци побијане пресуде, налазећи да Анекс уговора о раду од 26.12.2017. године, који је закључен приликом враћања тужиоца на рад и којим је за радно место тужиоца за обрачун и исплату зараде уговорено 460 бодова, не може имати ретроактивну примену.

На овако потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку разлоге које у битном прихвата и овај суд.

Према одредби члана 191 став 1 и 2 Закона о раду (“ Службени гласник РС” бр.24/05...32/13), ако суд донесе правноснажну одлуку којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос, суд ће одлучити да се запослени врати на рад, ако запослени то захтева. Поред враћања на рад, послодавац је дужан да запосленом исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која му припадају по закону, општем акту и уговору о раду и уплати доприносе за обавезно социјално осигурање. Истозначне одредбе садржане су и у одредбама члана 191 став 1-3. Закона о раду (“ Службени гласник РС” бр.75/14), који се примењује почев од 29.7.2014. године.

Поштујући наведену правну норму, код чињенице да је правноснажном судском одлуком поништено решење о отказу уговора о раду, а тужилац враћен на рад 26.12.2017. године, на радно место ..., на коме се налазио пре незаконитог отказа, првостепени суд правилно закључује да је остварен правни основ за накнаду штете у висини изгубљене зараде и уплате доприноса за обавезно социјално осигурање и за период од 9.4.2014. године, до краја утуженог периода, у смислу одредбе члана 191 став 1 и 2 Закона о раду.

С тим у вези, посебно су цењени наводи жалбе тужене којима се побија ожалбена пресуда у погледу висине досуђених износа изгубљене зараде, позивањем на општи акт- Правилник о организацији и систематизацији послова, који је почео да се примењује 7.4.2014. године, а којим је за радно место тужиоца, за обрачун и исплату зараде прописано 460 бодова, те да тужилац да је остао у радном односу код тужене не би остваривао зараду према 505 бодова, како то сматра првостепени суд, већ према 460 бодова, као и сви други запослени који су распоређени на то радно место. Међутим, овај суд налази да ти наводи жалбе нису основани.

Наиме, правноснажним поништајем решења о отказу од 2.8.2013. године,

активирана је примена одредбе члана 191 став 1 и 2 Закона о раду. Смисао ове правне норме је успостављање радноправног статуса тужиоца у коме би се нашао да није било незаконите радње тужене и негативних ефеката те незаконите радње, ради потпуне реинтеграције тужиоца у радни процес. Тужилац је враћен на рад 26.12.2017. године, по правноснажној пресуди којом је поништено решење о отказу од 2.8.2013. године, на исто радно место на коме се налазио у време доношења тог решења, а с тим у вези је закључен Анекс бр.4 од 26.12.2017. године, којим су обрачун и исплата зараде уговорени у вредности од 460 бодова, али тек од 26.12.2017. године (члан 4 Анекса од 26.12.2017. године). Међутим, тим анексом није извршена и измена Анекса од 9.4.2013. године, за период потраживања накнаде штете тужиоца у овој парници, у смислу одредбе члана 171 Закона о раду. Стога, супротно наводима жалбе, околност да је у међувремену дошло до измене општег акта тужене, којим је за то радно место прописана исплата зараде у вредности од 460 бодова, није од утицаја на право тужиоца да право на накнаду штете у висини изгубљене зараде за утужени период оствари у вредности од 505 бодова, јер је Анекс од 9.4.2013. године, за период потраживања, а до закључења Анекса од 26.12.2017. године, производио правно дејство у правном саобраћају.

Осим тога, одредбом члана 8 став 2 истог закона, прописано је да општим актом и уговором о раду могу да се утврде већа права и повољнији услови рада од права и услова утврђених законом, као и друга права која нису утврђена законом, осим ако законом није друкчије одређено, те у ситуацији када Анекс уговора о раду од 9.4.2013. године, није измењен за период потраживања тужиоца, а садржи повољнију норму у погледу исплате зараде тужиоца (505 бодова), то се тужена у жалби не може основано позивати на погрешну примену материјалног права из члана 191 став 2 Закона о раду. Ово из разлога јер акт на нижем хијерархијском нивоу (анекс уговора о раду), садржи повољније право за запосленог у односу на општи акт послодавца, у погледу обрачуна зараде, у складу са овлашћењем послодавца које је прописано одредбом члана 8 став 2 Закона о раду.

У прилог овом закључку указује и правило садржано у одредби члана 107 став 4 Закона о раду, којом је прописано да уговором о раду може да се утврди основна зарада у већем износу од зараде утврђене на основу елемената из општег акта, као и правило садржано у одредби члана 171 став 1 тачка 5 истог закона, која прописује да послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада (у даљем тексту: анекс уговора) из члана 33 став 1 тачка 10), 11) и 12) овог закона (новчани износ основне зараде и елементе за утврђивање радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и друга примања запосленог).

Осим тога, изгубљена зарада остварује се према редовном току ствари, а тужилац као запослени да је радио остваривао би зараду и применом назначеног Анекса од 9.4.2013. године, који би деловао у правном саобраћају да му није незаконито престао радни однос, све до закључења новог анекса у процедури и под условима прописаним законом, што је и учињено у конкретном случају закључењем Анекса уговора о раду од 26.12.2017. године, када је тужилац враћен на рад. Из изнетих разлога, измене општег акта тужене остају без правног значаја, јер је запосленом незаконитом радњом послодавца престао радни однос.

Коначно, под зарадом меродавном за накнаду штете, сматра се зарада коју је запослени остварио у месецу који претходи месецу у коме му је престао радни однос, а то је у овом случају уговорена зарада из правно важећег Анекса бр.3 од 9.4.2013. године (члан 191 став 8 Закона о раду).

Околност на коју тужена указује у жалби да би признавањем права тужиоцу на исплату зараде у вредности од 505 бодова, тужилац у односу на запослене који на истом радном месту остварују зараду од 460 бодова, био доведен у повлашћени положај, остаје без утицаја, како код напред изнетих разлога, тако и из разлога јер питање повреде права на гарантовану зараду за једнак рад и рад исте вредности, може истаћи запослени коме је та законска гаранција повређена, а овде то није случај.

Из изнетих разлога, ожалбена пресуда је потврђена у ставу првом и трећем изреке, јер је заснована на правилној примени материјалног права из члана 191 став 1 и 2 Закона о раду, а имајући у виду и да жалба тужене у делу који се односи на уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање не садржи посебне разлоге.

Према одредби члана 120 тачка 1 Закона о раду, општим актом, односно уговором о раду може да се утврди право на јубиларну награду и солидарну помоћ.

Одредбом члана 45 став 1 алинеја 4 и став 2 Колективног уговора тужене, прописано је да ће се запосленом у складу са финансијским планом доделити јубиларна награда за укупни радни стаж код послодавца, у календарској години у којој навршава 25 година- у висини 80% просечне нето зараде. Под просечном нето зарадом у смислу претходног става овог члана подразумева се просечна месечна нето зарада код послодавца исплаћена за претходну годину.

Поштујући наведене правне норме, код чињенице да је тужилац засновао радни однос код тужене 1.6.1991. године, те да би да није било незаконите радње тужене тужилац по редовном току ствари 1.6.2016. године, остварио 25 година радног стажа, првостепени суд је правилном применом одредбе члана 45 став 1 алинеја 4 и став 2 Колективног уговора тужене, правилно закључио да је тужена у обавези да тужиоцу исплати новчани износ од 264.073,16 динара, утврђен у налазу и мишљењу судског вештака економско- финансијске струке, који тужена није спорила у погледу рачунске тачности. Стога је ожалбена пресуда потврђена и у ставу другом изреке, за износ главног дуга и припадајућу камату, јер је и одлука о камати донета правилном применом одредбе члана 277 и 324 став 1 Закона о облигационим односима, те имајући у виду да ни жалба тужене у том делу не садржи посебне разлоге.

Потврђено је решење о трошковима парничног поступка, јер је засновано на правилној примени одредби члана 153 став 1 и 154 Закона о парничном поступку.

Из изнетих разлога, овај суд је применом одредбе члана 390 Закона о парничном поступку (“ Службени гласник РС ” бр.72/11...18/20), одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Радомир Кокотовић ,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**